

na tak pogovor. Opravljanje naredi vedno neprijeten vtis in ko se odstraniš, bodo opravljali tebe.

Pri jedi se ti vedno lahko prigradi, da dobiš kako nežnana jed. Počakaj in glej, kako bodo jedli drugi, ako pa tega ne moreš, povej odkritosrčno, da te jedi še ne poznaš in ti bo gospa ali gospod povedala. Bolje, kakor pa da bi se z nerodnostjo osmešil.

Ne ponujaj nikdar nikomur niti jedi, niti kaj drugega več kot kvečjemu dvakrat. Drugače je lahko tvoja vsiljivost nadležna in vedenje neolikano. Zlasti pa še jedi in pijače ne smeš ponujati nikdar. Gost naj vidi, da je pripravljeno in mu je na razpolago, več pa ničesar. Ako z jedjo in pijačo siliš, izgleda kot da pripisuješ temu preveliko važnost, kar je neolikano. Jed in pijača in sploh vse naravne funkcije človeškega telesa morajo igrati v družbi in v javnosti kar najmanjšo vlogo. O tem ne govori tudi nikdar brez potrebe.

Sploh se varuj vedno prekrepekega nastopa. Ne hodi pretrdo, ne govori preglasno, ne stiskaj krepko roke, ne smej se iz vsega grla itd.

Naše inteligentnejše ženske in dekleta padejo navadno v dva nasprotna ekstrema. Ali hočejo pokazati, da so olikane in zaidejo vsled tega v pretiranost in prisiljenost v govorjenju in v obnašanju, ali pa so tako boječe, naivne in smešne. Mnogo je tega kriva neprimerna vzgoja. Tudi ženska se mora v družbi vesti naravno in neprisiljeno, primerno svoji vzgoji, premoženju in družabnemu stališču.

V mešani družbi se nikdar ne govori o veri, politiki in boleznih.

V nekaterih malenkostih smo pač lahko drugačnega mnenja, kakor pisatelj gori navedene knjige. Tako n. pr. je nejasno, kaj pomeni stavek: „Če se po kakih pojedinah ali večernih prireditvah aranžira ples, porabi najbližjo priliko in izgovor, da družbo zapustiš, ali pa „po francosko“ izgineš.“ Namreč, ako povabljenec ne zna plesati. — „Po francosko“ izginiti pač ni nikdar lepo in v našem slučaju tudi nepotrebno. K soirejam dame ne prihajajo v promenadnih toaletah, sir se navadno ne je tako, kot opisuje pisatelj in takih malenkosti več. A to le mimogrede. To tudi ne zmanjšuje vrednosti in pomena te knjige. Dr. L. L.

Alešovec Jakob: Kako sem se jaz likal. Drugi, popravljeni natis, priredil Jožef Volc, III. zvezek. V Ljubljani 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Koncem knjige je pridejan kratek životopis pisatelja Alešovca. S tem tretjim zvezkom je izšlo celotno delo „Kako sem se jaz likal“. Dobro je bilo, da je Katoliška Bukvarna oživela našega najboljšega poljudnega pisatelja, ki ga doslej še nihče ni dosegel v pristnem slovenskem humorju, bodeči zabavlji in krepki izvirnosti. „Kako sem se jaz likal“ ter „Ljubljanske slike“ bodo ostale v našem slovstvu in se bodo čitale med širokimi krogi, dasiravno je že izginil duh in razmere, ki jih opisuje Alešovec. „Povest slovenskega trpina“ se je tekom zadnjih desetletij sicer znatno izpremenila, vkljub temu se bo Alešovčeva povest še dolgo čitala in bo ostala med nami, ne samo kot proizvod našega slovstva, ampak tudi kot slika iz naše kulturne zgodovine.

Janko Dolžan: Iz dnevnika malega porodneža. Ameriška humoreska, prirejena po angleškem izvirniku. Ljubljana 1910. Založila Katoliška Bukvarna. Ljudske knjižnice 12. zvezek. — Jezik je

lep, lahko tekoč in čist, vsebina prijetna, polna živahnega humorja. Knjiga se bo s prijetnostjo čitala v utrujenih urah po napornejšem delu.

F. M. Dostojevskij: Igralec. Roman iz spominov mladeniča, poslovenil R. K. Trst 1909. Tiskala in založila tiskarna „Edinost“. Dostojevskij ni neznanec med nami. Prestavljenih imamo na naš jezik že nekaj njegovih boljših del: „Ponižani in razžaljeni“, „Zločin in kazen“ itd. Doba Dostojevskega je že prešla in realizem se je v slovstvu preživel. Vendar imajo njegovi spisi trajno vrednost, kot proizvodi enega izmed glavnih predstaviteljev te šole, pa tudi raditega, ker je globoko posegel v razvoj človeškega duha in prinesel mnogo novih prvin v svetovno literaturo. Dostojevskij je „pisatelj groze“, ki riše mojstrsko temne strani človeške notranjosti. Prijetno berilo za kratek čas ni, njegova globoka psihologija bo pa marsikoga zanimala. Gori navedena knjiga ne spada med njegova najboljša dela.

Ks. Sándor-Gjalski: Jurkica Agićeva. Povest, prevedel Fr. Orel. Trst 1910. Založila in natisnila tiskarna „Edinost“. — Nekoč se je razpravljalo na Slovenskem, ali kaže prevajati iz hrvaškega jezika na slovenski, ali ne? Sedaj je to vprašanje menda že rešeno. Za ljudstvo moramo brez dvoma prevajati, izobraženstvo se pa lahko neposredno poslužuje hrvaških izvirnikov. Zeleti bi pa bilo, da bi se pri prevajanju izbirala dela, ki neposredno zblizujejo narod z narodom in seznanjajo Slovence s hrvaškim ljudstvom, njegovim značajem, življenjem in preteklostjo. V našem prevodu je jezik nekako trd, beseda teče počasi in vidi se, da se pisatelj ni mogel lahko osamosvojiti od izvirnika. Zanimivi so pa razni prizori iz hrvaškega značaja in razni pojavi hrvaške duše.

1910

Hrvaška.

Pretežna večina hrvaških pisateljev se zbira sedaj v „Društvu hrvaških književnikov v Zagrebu.“ Društvo izdaja leposlovni mesečnik „Savremenik“, ki je postal tudi glasilo Hrvaške Matice in je sedaj najboljši in pravzaprav edini hrvaški leposlovni list. „Hrvatska smotra“ je namreč nedavno prenehala izhajati, „Prosvjeta“ pa nima večjega umetniškega pomena.

Poleg mesečnika „Savremenik“ izdaja „Društvo hrvaških književnikov“ tudi še zbirko novejših hrvaških pisateljev, na leto po šest zvezkov, obsegajoč vsak približno deset pol. Ta zbirka je začela redno izhajati lansko leto in je dosedaj izšlo vsega skupaj osem zvezkov. Posamezni zvezki veljajo po 2 kroni, naročnina za celo leto 9 kron, za naročnike „Savremenika“ 6 kron.

Doslej je izšlo:

Dinko Šimunović: Mrkodol. — To je zbirka novel, ki so bile razen ene že natisnjene v Zaderskem „Lovoru“ in v zagrebškem „Savremeniku“. Šimunović spada med najnadarjenejšje mlajše hrvaške pisatelje. Po poklicu je učitelj, doma iz Knina. Napisal je mnogo člankov iz pedagogike in se udeleževal gibanja hrvaškega učiteljstva.

Dragutin M. Domjanić: Pjesme. — Domjanić je potomec stare hrvaške plemiške rodbine, ki